

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 11.8.2008 г
COM(2008) 513 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Европейското културно наследство – достъпно с едно натискане на бутон
Напредък по цифровизацията и предоставянето в интернет на материали от
сферата на културата и по цифровото съхранение на данни в ЕС**

[SEC(2008)2372]

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Европейското културно наследство – достъпно с едно натискане на бутон Напредък по цифровизацията и предоставянето в интернет на материали от сферата на културата и по цифровото съхранение на данни в ЕС

1. КОНТЕКСТ И ЦЕЛ НА НАСТОЯЩОТО СЪОБЩЕНИЕ

Европейските библиотеки, архиви, музеи и аудиовизуални архиви притежават големи и богати колекции, представящи историята и културното многообразие на Европа. Ако предоставят тези колекции в интернет, гражданите на Европа ще могат да правят справка с тях и да ги ползват многократно за професионални и учебни цели и в рамките на свободното време.

През септември 2005 г. Европейската комисия поде инициативата за цифрови библиотеки, за да се предостави достъп в интернет до културното и научното наследство на Европа¹. Инициативата, която представлява част от стратегията i2010 на Комисията за информационното общество, получи силна подкрепа от Европейския парламент² и Съвета.

Инициативата за цифрови библиотеки подкрепя изграждането на *Europeana* — Европейската цифрова библиотека — и допринася за подобряването на условията за предоставянето в интернет на книги, вестници, филми, карти, фотографии и архивни материали от културните институции на Европа. Приоритетните области, към които да се насочат държавите-членки, са определени в препоръката на Комисията от 2006 г. за цифровизацията и предоставянето в интернет на материали от сферата на културата и за цифровото съхранение на данни³, както и в съответните заключения на Съвета⁴.

Настоящото съобщение описва напредъка в изграждането на Европейската цифрова библиотека както и мерките, взети от държавите-членки за преодоляване на организационни, финансови, технически и правни проблеми, които са решаващи за предоставянето на материали от сферата на културата в интернет. То призовава държавите-членки и заинтересованите страни да увеличат усилията си за по-широка достъпност на общото ни наследство и потвърждава ангажираността на Комисията да подкрепи тази цел с политически мерки и програми за финансиране.

¹ Вж. COM(2005)465 от 30 септември 2005 г. с фокус върху достъпа до материали от сферата на културата. Въпросът на достъп до научната информация се разглежда отделно, Вж. COM(2007) 56 окончателен от 14 февруари 2008 г.

² Резолюция на Европейския парламент относно „i2010, към европейска цифрова библиотека“ от 27 септември 2007 г.

³ Препоръка 2006/585/ЕО от 24 август 2006 г. (ОВ L 236, 31.8.2006 г., стр. 28).

⁴ Заключенията на Съвета от 13 ноември 2006 г., ОВ С 297, 7.12.2006 г., стр. 1.

2. *EUROPEANA*, ОБЩА ТОЧКА ЗА ДОСТЪП ДО ЕВРОПЕЙСКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

2.1. *Преглед на положението*

Комисията насърчи европейските културни институции да обединят силите си и да насочат работата си към създаването на общ многоезичен портал за достъп до цифровизираните ресурси в цяла Европа. Този цифров портал към библиотеките, архивите и музеите на Европа носи името *Europeana*.

Потребителите могат да ползват Europeana, за да проучват и комбинират цифровизирани документи от музеите, архивите, библиотеките и аудиовизуалните архиви из цяла Европа, без да е необходимо да знаят за съществуването на различни интернет страници или да влизат в тях. Те ще имат пряк достъп до цифровизирани книги, вестници, архивирани документи, фотографии и аудиовизуални файлове и ще могат да правят справка с тях или да ги ползват за професионални и учебни цели и в рамките на свободното време.

Във връзка с изграждането на *Europeana* миналата година са направени няколко важни стъпки, както от организационна, така и от оперативна гледна точка. На 8 ноември 2007 г. беше основана Фондацията за европейската цифрова библиотека, с което се доказва ангажираността на отделните сектори на културата за постигането на тази цел. Сред учредителите са европейски асоциации на библиотеки, архиви, музеи и аудиовизуални архиви, както и редица значими индивидуални културни институции. Домакин на оперативната инфраструктура на *Europeana* е Нидерландската национална библиотека.

Работата по изграждането на *Europeana* е в пълен ход. Тя се основава на резултатите на съществуващи проекти и инициативи и се подкрепя от редица нови проекти, съфинансирани по програма *eContentplus*. Целта на работата е през ноември 2008 г. да се пусне първи прототип. Чрез многоезичен интерфейс той ще предостави пряк достъп до най-малко 2 милиона произведения от културни институции в цяла Европа и по този начин ще покаже потенциала на концепцията. През февруари 2008 г. беше публикувана демонстрационна интернет страница за събиране на коментари⁵.

2.2. По-нататъшно развитие на Europeana

В рамките на следващите две години прототипът ще прерасне в напълно функционираща служба. Това означава преди всичко да се добавят повече съдържание от различните видове културни институции. До 2010 г. броят на достъпните чрез *Europeana* цифрови творения вероятно далеч ще надхвърли първоначално предвидените 6 милиона.

В началото документите, достъпни чрез *Europeana*, ще бъдат предимно документи - обществено достояние. Едно от главните предизвикателства е включването и на материали, защитени от авторско право, за да се избегне „черната дупка на 20-ти век“ — положението, че достъпни в интернет са много материали от сферата на културата от времето преди 1900 г., но много малко от по-близкото минало. Това изисква добро сътрудничество между културните институции и носителите на права. Такова сътрудничество може да се оформи посредством споразумения между националните културни институции и носителите на права или линкове от *Europeana* към интернет страници, управлявани от носителите на права.

Освен това за по-нататъшното развитие на *Europeana* ще трябва да се намерят решения за търсене и извличане на данни на различни езици, както и за интегриране на програмни средства за сътрудничество.

⁵

Вж. на <http://www.europeana.eu/>.

Европейският парламент и Европейският икономически и социален комитет подчертаха необходимостта Европейската цифрова библиотека да стане широко известна сред обществеността и да се вземат всички необходими за това мерки. Комисията ще насърчи активно *Europeana* и още отсега отделя ресурси по програма „eContentplus“ за популяризирането на системата. И държавите-членки и културните институции могат да допринесат за това *Europeana* да стане известна на по-широка публика.

Наред с усилията си за пълно прилагане на съответните части на Препоръка 2006/585/ЕО и свързаните с нея заключения на Съвета, държавите-членки може и пряко да спонсорира Фондацията за европейската цифрова библиотека като партньор-съдружници.

3. ПРИЛАГАНЕ НА ПРЕПОРЪКА 2006/585/ЕО ОТ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

3.1. *Надзор на прилагането на Препоръката и свързаните с нея заключения на Съвета*

В препоръката си от 2006 г. по цифровизацията и предоставянето в интернет на материали от сферата на културата и по цифровото съхранение на данни Комисията горещо подкани държавите-членки да вземат мерки в някои определени ключови области и да отчетат напредъка до февруари 2008 г. На 13 ноември 2006 г. министрите, отговарящи за културата в държавите-членки, приеха Заключения на Съвета и показаха с това готовността на държавите-членки да си сътрудничат по тези въпроси. Заключенията предвиждат и график на действията.

По предложение на Съвета Комисията назначи експертна група от държавите-членки по въпросите на цифровизацията и цифровото съхранение на данни, която замести съществуващата междуправителствена група по въпросите на цифровизацията. Новата група се събра два пъти през 2007 г., за да отчете напредъка в съответните области и да обмени събрания на национално ниво опит.

Следните наблюдения относно напредъка се базират до голяма степен върху отчетите, представени от държавите-членки през февруари/март 2008 г.

3.2. *Напредък в цифровизацията (точки 1—4 от Препоръката)*

– *Прегледи на дейностите по цифровизацията*

Съставянето на прегледи на цифровизирани документи е от решаващо значение, за да се избегне дублиране на усилията и да се осигури взаимно допълване на дейностите по цифровизацията. От 2005 г. повечето държави-членки са започнали по различен начин да съставят такива прегледи. Няколко страни са създали регистри на цифровизираните колекции, в някои случаи (например в Словения) те са законно утвърдени.

В други страни национални портали служат като главна отправна точка. Някои държави-членки цитират във тази връзка проект MICHAEL, който предоставя описания и линкове към цифровизирани колекции в цяла Европа. Поради своята същност изграждането на *Europeana* също ще доведе до по-подробен преглед на цифровизираните ресурси.

Финансираното от Комисията проучване NUMERIC се занимава с методологията на получаването на по-надеждни данни за цифровизацията в бъдеще, което може да

улесни планирането на по-нататъшните усилия за цифровизации. В началото на 2009 г. ще са на разположение резултатите от първото проучване, проведено в целия ЕС.

Въпреки гореспоменатите усилия съществуващите прегледи не се ползват редовно като средство за определяне на приоритети в рамките на политиката на цифровизацията. Освен това прегледите и проучванията в държавите-членки показват, че много цифровизирани материали все още не са достъпни в интернет, което ограничава използваемостта им.

– *Планове за цифровизацията и свързани с тях финансови ресурси*

Поставянето на количествени цели за цифровизацията ще помогне за съсредоточаване на дейностите и за повишаване на ефективността на цифровизацията в цяла Европа.

Повечето държави-членки са разработили стратегии и планове за цифровизацията, често като част от по-обхватни стратегии за информационното общество. В други страни се работи над такива планове. С няколко изключения, тези стратегии и планове обаче не съдържат ясни количествени цели за цифровизацията, каквито са предвидени в Препоръката и свързаните с нея заключения на Съвета. Следователно за поставянето на количествени цели и за свързаното с това финансово планиране са необходими повече усилия от страна на държавите-членки.

Финансирането на цифровизацията е ключов въпрос. За последните години няколко държави-членки са заделили значителни суми за цифровизацията, което ще позволи цифровизацията на милиони нови произведения.

Между 2003 и 2007 г. Гърция подкрепи 180 различни проекта по цифровизацията, осъществявани от музеи, библиотеки и архиви, с общо 100 милиона EUR. Националната стратегия на страната за цифровизацията предвижда подобна сума и за 2008—2013 г.

Само за периода 2007—2014 г. Нидерландия отдели 90 милиона EUR за цифровизацията на аудиовизуални архиви.

Други държави-членки са били по-малко амбициозни. Понякога картината не е ясна, защото бюджетите за цифровизацията са раздробени и „скрити“ в бюджетите на културните институции.

В някои случаи (например Литва и Финландия) европейските структурни фондове се използват за подпомагане на цифровизацията. Държавите-членки и регионите биха могли да използват по-обхватно това средство за финансиране на проекти по цифровизацията.

– *Публично-частни партньорства за цифровизация*

Други възможности за финансиране на цифровизацията са частното спонсориране и публично-частните партньорства. В някои държави-членки частни дружества вече участват в дейности по цифровизацията, но често само като доставчици на услуги. Има и няколко примера за действително публично-частно партньорство или частното спонсориране на цифровизацията, например от страна на предприятия от технологичния бранш, банки и телекомуникационни компании.

Тези примери могат да стимулират държавите-членки да изградят подобни партньорства, а културните институции и частните спонсори — да намерят начини на

сътрудничество, като вземат предвид насоките на Групата на високо равнище за цифровите библиотеки по този въпрос.

– *Мащабна материална база за цифровизацията*

За да се качи европейското културно наследство в интернет, трябва да се повишат скоростта и мощностите за цифровизацията. Няколко държави-членки съобщават за създаването на различни по форма и размер центрове за цифровизация. Някои от тях са свързани с университет (в Германия), национална библиотека (във Финландия, Франция, Нидерландия), архив (в Швеция, Гърция), аудиовизуален архив (във Франция), министерство (в Италия) или частно дружество (в Унгария). В тези държави-членки по принцип се очаква значително увеличение на обема на цифровизацията в следващите години.

В подкрепа на тези мерки Комисията съфинансира мрежа от центрове по компетентност за цифровизацията на различни видове материали в цяла Европа (вижте раздел 5).

Освен това Службата за публикации на ЕС провежда мащабен проект по цифровизацията, в рамките на който до октомври 2009 г. ще се цифровизират около 130 000 публикации. Тази цифрова библиотека, която включва всички публикации на ЕС от 1952 г. насам, ще е достъпна чрез уебсайта на EU Bookshop и след известно време също и чрез Europeana.

3.3. Напредък в предоставянето в интернет (точки 5 и 6 от Препоръката)

– *Достъп до съдържанието чрез Europeana*

Държавите-членки могат да допринесат за успеха на *Europeana*, като насърчават културните институции да добавят там своите цифровизирани документи. Това може да се постигне например със специални критерии за финансиране на цифровизацията, какъвто подход е приет в Испания и Нидерландия..

Тринадесет държави-членки съобщават, че са създали или създават в момента национални портали. Такива портали могат да играят важна обединяваща роля за общата точка за европейски достъп, при условие, че прилагат подходящите стандарти.

Повечето държави-членки съобщават, че работят над стандартите, необходими за постигане на оперативна съвместимост в Европа. Критерии за финансиране, каквито се прилагат в Нидерландия, и тук може да играят роля. Проектите EDLnet и Minerva се споменават като важни отправни точки за работа по стандартизация.

В някои държави-членки се предприемат стъпки за привличане на частни притежатели на носители и по този начин за улесняване на достъпа до материали, защитени от авторско право. Съответни примери са споразумението между националната библиотека и националната асоциация на издателите във Франция в рамките на Gallica 2, мерки във връзка с портал „Libreka!“ на германски издателства както и споразумение между държавата и издателство в Италия.

– *Осиротели произведения*

Осиротели произведения представляват произведения, защитени от авторското право, чиито притежатели трудно се откриват или дори съвсем не могат да бъдат открити. Това причинява проблеми с предоставянето на права за цифровизацията и достъпа в интернет до материалите.

Финландия, Швеция, Дания и Унгария разполагат с механизми за разширено колективно лицензиране, които могат да се използват за боравене с осиротели произведения. Дания и Унгария са в процес на промяна на законодателството си, за да въведат по-продуктивен механизъм за боравене с осиротели произведения. И Германия подготвя нови закони в рамките на по-обширно приспособяване на разпоредбите в областта на авторските права.

Въпреки тези примери като цяло се съобщава за неголям практически напредък. В повечето случаи въпросът на осиротелите произведения все още се обсъжда, често в работни групи, които освен с този се занимават и с други въпроси на авторското право в областта на цифровите библиотеки. Някои държави-членки споделят, че биха приветствали решение или насоки на европейско равнище.

Според отчетите на повечето държави-членки не се извършва съществена работа по съставяне на бази данни на осиротелите произведения. Все пак мерките на европейско равнище — както например проект ARROW, в рамките на който носителите на права и културните институции работят заедно над съставянето на бази данни на осиротелите произведения — трябва да бъдат подкрепени с национални усилия.

Като цяло все още са необходими повече усилия от страна на държавите-членки по отношение на осиротелите произведения.

– *Произведения с изчерпани тиражи*

Разходите за предоставянето на правата за цифровизацията и качването на произведения с изчерпани тиражи в интернет може да са доста високи. За да се улеснят механизмите по предоставяне на права, носителите на права, културните институции и дружествата за колективно управление на авторски права трябва да си сътрудничат. Държавите-членки могат да допринесат за това сътрудничество, като предоставят платформа за него.

Макар че има няколко примера на културни институции — преди всичко в аудиовизуалния сектор — които са получили вече съгласието на носителите на права за цифровизацията и достъпността на колекциите им в интернет, действията на държавите-членки се намират все още в начален стадий.

Във връзка с предоставянето на права на произведения с изчерпани тиражи за културните институции е важно да получат правата за трансгранично предоставяне на материалите. Ограничаването на достъпа до цифровизирани документи само на определена национална територия противоречи на базовата идея за европейска цифрова библиотека.

– *Пречки пред използването на материали, които са обществено достояние*

В националните законодателства може да има разпоредби, съдържащи пречки пред използването на материали, които са обществено достояние. Тези пречки може да ограничат достъпността и използваемостта на материалите, например чрез *Europeana*.

Този въпрос е засегнат само в малка част от отчетите на държавите-членки. Слабата реакция в тази област показва вероятно, че в много държави-членки още не са взети никакви мерки и че трябва да се обърне повече внимание на тази тематика. Няколко държави-членки посочват, че не са намерили в законодателството си никакви пречки пред използването на материали, които са обществено достояние. Други пък отбелязват, че има пречки, но те били оправдани.

В тази връзка трябва да се подчертае, че материали, които са обществено достояние, трябва да останат достъпни като такива и след промяна на формата. С други думи, материали, които са обществено достояние, следва да останат такива и след като са цифровизирани и достъпни в интернет.

3.4. Напредък в цифровото съхранение на данни (точки 7—11 от Препоръката)

– Стратегии и планове за цифровото съхранение на данни; обмен на информация

Както се посочва в Препоръката, липсата на ясни и всеобхватни стратегии в много държави-членки представлява риск за по-нататъшното съществуване на цифровизирани и цифрови материали.

Повечето държави-членки са започнали работа по стратегии за цифровото съхранение, като са създали специални комитети или работни групи с участие на по-важните архиви на страната, и някои разполагат с конкретни планове за цифровото съхранение. Но оперативното проследяване, както и финансовата подкрепа за инфраструктурните и организационните стратегии на високо равнище, са ограничени. За да се съхранят ценна информация и ценни носители за идните поколения, трябва да се положат повече усилия в тази област.

Напредък е постигнат главно в тези страни, в които има една или повече организации с дългогодишен опит в областта на цифровото съхранение на данни, които не действат изолирано, а сътрудничат с други институции в страната и в чужбина.

В Обединеното кралство, например, организацията „Digital Preservation Coalition“, в която са включени между другото British Library, Joint Information Systems Committee и различни научно-изследователски институции, предлага форум за разработване и съгласуване на стратегии за цифровото съхранение на данни на национално равнище.

В отчетите на държавите-членки се посочват финансирани от ЕС проекти, както и експертната група от държавите-членки по въпросите на цифровизацията и цифровото съхранение на данни като полезни платформи за обмена на информация между държавите-членки.

– Размножаване на копия с цел електронно съхраняване

В мнозинството държави-членки вече е разрешено размножаването на копия с цел електронно съхраняване, защото се признава необходимостта от смяна на формати. В някои държави-членки, в които размножаването на копия с цел електронно съхраняване засега е забранено, се обсъждат законодателни действия, за да се промени сегашната ситуация (напр. в Обединеното кралство в рамките на изпълнението на доклада Gowers относно законите в областта на авторските права).

– Законово депозиране на произведения

Мнозинството от държави-членки са актуализирали законодателството си по отношение на законово депозиране на произведения или са взели практически мерки за да се обхванат и първично цифровите материали. Но в отделните страни видовете материали, включени в законодателството за задължителното депозиране на произведения (например CD ROM, статични публикации в интернет, динамично уеб

съдържание), както и критериите за депозиране, значително се различават едни от други.

В отчетите се подчертава, че обменът на опит между институциите за депозиране и участието във финансиране от ЕО проекти по цифровото съхранение са възможности за намаляване на риска за отклонения в условията за депозиране.

– „Колекциониране“ в мрежата

В около половината от държавите-членки се прилагат закони, позволяващи на избрани културни институции „колекциониране“ в мрежата, т.е. активното събиране на материали от интернет. В законодателството във връзка със закононото депозиране на първично цифровите материали обикновено са включени и разпоредби относно задължителното „колекциониране“ в мрежата. Отговорни за колекционирането са в повечето случаи националните библиотеки.

Достъпът до колекционирани в мрежата материали е по принцип ограничен поради съображения за правата върху интелектуална собственост и за неприкосновеността на личния живот.

3.5. Ключови области, нуждаещи се от внимание

В Препоръка 2006/585/ЕО на Комисията и свързаните с нея заключения на Съвета са поставени редица задачи пред държавите-членки, за да се предостави на всички хора достъп в интернет до свързана с културата информация и същата да се съхрани за идните поколения. Доста неща са постигнати междувременно, но и има още доста работа, която трябва да се свърши. Въз основа на горния анализ трябва да се отдели специално внимание на следните области и аспекти:

- финансови ресурси и количествени цели за цифровизацията,
- здрава подкрепа на държавите-членки за *Europeana*, от определяне на критерии за финансиране на цифровизацията до създаване на национални „обединителни точки“ и работа по стандартизация,
- законодателни и практически механизми за улесняване на цифровизацията и предоставяне на достъп в интернет до осиротели произведения, както и мерки за насърчаване на доброволни споразумения за произведения с изчерпани тиражи, като се имат предвид и трансгранични аспекти,
- финансови и организационни въпроси на цифровото съхранение на данни.

4. РАБОТА СЪС ЗАИНТЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

През февруари 2006 г. Комисията назначи групата на високо равнище за цифровите библиотеки. В тази група си сътрудничат културни институции, издателства, предприятия от технологичния сектор и учени, за да намерят такива решения по проблемни въпроси, които са приемливи за заинтересованите страни. Три подгрупи в нея се занимават съответно с партньорства между държавния и частния сектор, с научна информация и с въпроси на авторското право.

Групата на високо равнище е постигнала единодушие в няколко области и е дала практически указания по въпроси в Препоръка 2006/585/ЕО на Комисията. Тя е

разработила упътвания, например за публично-частни партньорства за цифровизация, и е одобрила образец за лицензия за цифровизацията и предоставянето на достъп в интернет до произведения с изчерпани тиражи.

Резултатите, постигнати от групата на високо равнище, преди всички тези по въпросите на авторското право, са обсъждани и придвижвани с по-широки групи от заинтересовани страни. По въпроса на осиротелите произведения са работили специализирани групи и са съставили така наречени насоки за комплексна проверка, с други думи – постигнато е съгласие, какви мерки трябва да се вземат, преди една творба да може да се сметне за осиротяла. На 4 юни 2008 г. заинтересовани организации подписаха меморандум за разбирателство.

В контекста на Препоръка на Европейския парламент и на Съвета относно филмовото наследство от 16 ноември 2005 г. Комисията играе ролята на посредник между филмови архиви и носители на права, за постигане на споразумение за използването на депозираните в архиви филми.

5. ВЪПРОСИ ОТ ТЕХНИЧЕСКИ ХАРАКТЕР

Напредъкът в техниката е предпоставка за изграждане на цифрови библиотеки като цяло и по-специално за усъвършенстването на *Europeana*.

Преди всичко са необходими по-евтини и по-качествени технологии на цифровизацията (включително и за оптично разпознаване на символи с цел претърсване на цели текстове) и на съхраняването на цифрово съдържание. В рамковите програми за изследователска и развойна дейност тези и свързани с тях въпроси се разглеждат в тематичната област „Цифрови библиотеки и базирано на технологии учене“.

Проект IMPACT като част от Седмата рамкова програма за изследователска и развойна дейност поддържа мрежа от центрове по компетентност за цифровизацията. Проектът е с общ бюджет в размер на 15,5 милиона EUR и се съфинансира от Общността с 11,5 милиона EUR.

Също и програмата *eContentplus* допринесе значително за изграждането на цифровите библиотеки, като се занимаваше специално с проблеми на оперативната съвместимост на домейни и с многоезичния достъп, бюджетът за която в периода 2005—2008 г. е приблизително 60 милиона EUR.

*Съфинансираният в рамките на *eContentplus* проект EDLnet допринася пряко за създаването на *Europeana*. В него работят най-важните доставчици на електронно съдържание за *Europeana* по изграждането на схема за оперативна съвместимост в подкрепа на работата. Проектът *European Film Gateway* (с предвидено съфинансиране от 4,5 милиона EUR) съдейства на националните филмови архиви да събират съдържание от всички държави-членки, така че да могат лесно да бъдат включени към *Europeana*.*

С програмите си за финансиране Комисията ще продължи да подкрепя проекти, насърчаващи достъпа в интернет до съдържание от сферата на културата и допринасящи за изграждането на *Europeana*. В Седмата рамкова програма за изследователска и развойна дейност цифровите библиотеки и цифровото съхранение на данни сега са включени като конкретна цел с предвиден бюджет за периода 2009—2010 г. от порядъка на 69 млн. EUR. В рамките на програмата *eContentplus* за 2008 г. са

предвидени около 25 млн. EUR за цифровите библиотеки. За 2009 и 2010 г. сума от подобен размер се очаква да бъде предоставена на областта на цифровите библиотеки в рамките на Програмата за конкурентоспособност и иновации.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Интернет предлага уникална възможност за осигуряване на онлайн достъп до културното наследство на Европа. С инициативата за цифрови библиотеки Комисията оказва необходимата подкрепа на културните институции на Европа, за да осъществят на практика тази възможност. Навсякъде, където библиотеки, музеи и (аудиовизуални) архиви са осигурили онлайн достъп до материали от сферата на културата, бе засвидетелстван голям интерес от широката общественост.

Европейската цифрова библиотека *Europeana* ще стартира през ноември 2008 г. и ще демонстрира потенциала на общата точка за достъп до европейското културно наследство. Предлаганите чрез *Europeana* съдържание и услуги с годините ще се разширяват, тъй като ще участват повече институции и ще се цифровизират повече материали.

За да се осигури онлайн достъп на гражданите до материали от сферата на културата, трябва да се работи над основните предпоставки за цифровизацията, достъпа в интернет и цифровото съхранение. Комисията препоръча на държавите-членки редица приоритетни мерки в подкрепа на напредъка в цяла Европа. Макар че държавите-членки по принцип са положили съществени усилия, има още какво да се направи, за да се осигури достъп на всички до критична маса от цифрово съдържание. Преди всичко ключовите области, определени въз основа на националните отчети и посочени в раздел 3, се нуждаят от внимание.

Комисията ще продължи да подкрепя този процес с политическите си инициативи и програмите за финансиране и приканва държавите-членки, културните институции в тях и заинтересованите страни да съдействат за общата цел, а именно осигуряване на широк достъп в интернет до културното съдържание на Европа. В сътрудничество с държавите-членки тя внимателно ще проследи развитието и ще прецени в кои области да се предприемат по-нататъшни мерки.